

Анонимни променливи

В ПРОЛОГ една от променливите има специално значение. Тя се означава със знак за подчертаване (_). Всяка употреба на обикновените променливи се замества с един и същи обект. Например в правилото

```
loves(john,X) :- loves(X,wine) .
```

променливата *X* означава един и същи обект - този, който ако обича вино е обичан от Джон. Всяко срещане на анонимната променлива може да се замени с различен обект. Ако в това правило използваме анонимна променлива:

```
loves(john,_) :- loves(_,wine) .
```

то придобива следния смисъл: "Ако някой обича вино, то Джон обича някого (не непременно този, който обича вино)". Ефектът би бил същият, ако използваме различни променливи:

```
loves(john,Y) :- loves(Z,wine) .
```

Добрият стил на програмиране на ПРОЛОГ изисква когато една променлива се използва само един път в правило, тя да се заменя с анонимна променлива.

Когато анонимна променлива се използва във въпрос, това означава, че ние не се интересуваме от конкретната стойност на променливата, за която отговорът е положителен. Например въпросът:

```
?-loves(john,X) .  
X = jane
```

се превежда като: "Кого обича Джон?", докато въпросът:

```
?-loves(john,_) .  
Yes
```

има смисъл на: "Обича ли Джон някого?", на което ПРОЛОГ логично отговаря с **Yes**, без да има възможност за преудовлетворяване.

Структури

Освен константи и променливи, обектите с които работи ПРОЛОГ могат да бъдат по-сложни и да съдържат повече информация, например:

```
book(war_and_peace,russian,author(leo,tolstoy))
```

Такива сложни обекти наричаме *структури (термове)*. "Събирателните" названия (*book, author*), които свързват различните части на обекта в едно се наричат *функтори* (функционални символи). Обектът може да бъде

произволно сложен, т.е. може да има произволен брой функтори на произволна дълбочина. Тази възможност на ПРОЛОГ позволява да се строят по-сложни структури от данни - списък, стек, опашка, дърво и граф.

Всъщност този механизъм е толкова мощен, че може да се използва за дефиниция на естествените числа. Да се условим, че кодираме числото 0 с обекта `o`, а операцията "добавяне на единица" с `s`. Тогава числата могат да се представят като структури по следния начин:

```
0 -> o
1 -> s(o)
2 -> s(s(o))
3 -> s(s(s(o)))
...
```

Можем да дефинираме предикат, който разпознава кои структури са кодове на естествени числа:

```
nat(o) .
nat(s(X)) :- nat(X) .
```

Дефиницията на предиката е рекурсивна, понеже правилото има предикатния символ `nat` както в главата, така и в тялото.

Такъв предикат се нарича *разпознавател*, понеже при подадена структура разпознава дали тя е код на естествено число или не. Казваме, че предикатът разпознава множеството от структури - кодове на естествени числа.

Ако обаче зададем въпроса:

```
?-nat(X) .
X = o ;
X = s(o) ;
X = s(s(o)) ;
...
```

Ако преудовлетворяваме този въпрос достатъчно дълго можем да получим код на произволно голямо отнапред зададено число. В такъв случай казваме, че предикатът е *генератор*. Не всеки разпознавател е генератор, а някои генератори са само полу-разпознаватели - дават отговор **Yes**, ако структурата е разпозната, но забиват, ако не е.

Можем да дефинираме и предикати, които "смятат" с кодове на естествени числа:

```
sum(0, X, X) :- nat(X) .
sum(s(X), Y, s(Z)) :- sum(X, Y, Z) .
```

Този предикат може да смята по следния начин:

$?- \text{sum}(s(o), s(s(o)), X) .$

$X = s(s(s(o)))$

т.е. задаваме въпроса "кое е числото, което е сума на 1 и 2"? Предикати, които по дадени аргументи могат да пресмятат резултат, подобно на функции се наричат *изчислители*.